

सत्यमेव जयते

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

नाशिक जिल्हा

१९८२-८३

१९८३-८४

१९८४-८५

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फूलन वजाराहरीन उपरोजासाही

जिल्हा सामाजिक
व

आर्थिक समालोचन

जिल्हा-नाशिक.

१९६२-६३, १९६३-६४, १९६४-६५

चा वर्षसाठी

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय

महाराष्ट्र शासन

--- मुंबई ८ ---

दृष्टीक्षेपात . . . जिल्हा.

अनुक्रमांक	बाद	परिमाणु	जिल्हा	नाशिक	महाराष्ट्र
१	२	३	४	५	६

[एक] प्राकृतिक रचना

अ] भौगोलीक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	१२. ३३ ते २०. ५३	१२. ३३ ते २०. ५३	१२. ३३ ते २०. ५३	१६. ४ ते २२. १	१६. ४ ते २२. १	१६. ४ ते २२. १
२] पूर्व रेखांश	अंश	७३. १६ ते ७५. १६	७३. १६ ते ७५. १६	७३. १६ ते ७५. १६	७३. ६ ते ८०. २	७३. ६ ते ८०. २	७३. ६ ते ८०. २

व] हवामान

तपमान

१] किमान	सेल्सीसस	१०. ७	८. २	९. ७	३. ५ [ओझर]	३. ५ [ओझर]	३. ५ [ओझर]
२] कमाल	सेल्सीसस	३९. ८	४१. ६	४१. ७	४६. ६ [औरंगाबाद]	४६. ६ [औरंगाबाद]	४६. ६ [औरंगाबाद]
३] पर्जन्य [सरासरी]	मि. मि.	३४७. ४	५३१. ७	२४३. ४	उः ना.	उः ना.	उः ना.

क] पञ्जातकीय विभाग [१ एप्रिल रोजी]

१] तालुके	संख्या	१३	१३	१३	३०२	३०३	३०३
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	१३	१३	२९८	२९८	२९८
३] टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	५	१	७	१३२	१३२	१३२
४] एकात्मिक ग्रामिण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	१३	१३	२५४	२५४	२५४
५] शहरे	संख्या	१२	१२	१२	३०७	३०७	३०७
६] गावे [स्कूप]	संख्या	१७४२	१७४२	१७४२	४१८३३	४१८३३	४१८३३
१] निर्जन	संख्या	४	४	४	२३७९	२३७९	२३७९
२] वस्ती असलेली	संख्या	१७३८	१७३८	१७३८	३०३५४	३०३५४	३०३५४

१	२	३	४	५	६	७	८	९
७] क्षेत्रफळ चौ. कि. मि.		१५५८२	१५५८२	१५५८२	३०७६९०	३०७६९०	३०७६९०	
[दोन] प्रशासकीय संस्था								
१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	१३	१३	२९८	२९८	२९८	
२] महानगरपालिका	संख्या	१	१	१	९	११	११	
३] नगर परिषदा	संख्या	९	९	९	२१६	२११	२११	
४] कटक भंडडे	संख्या	१	१	१	७	७	७	
५] ग्राम पंचायती	संख्या	१२२५	१२३७	१२४७	२४४२६	२४५०४	२४६३१	
६] पोलीस स्थानके	संख्या	३८	३८	३८	७६३	७६४	७६१	
७] पोलीस औट पोस्ट	संख्या	३९	३९	३९	८१६	८२४	११८०	
[तीन] लोकसंख्या [१९८१]								
१] ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारांत	२०६३	२०६३	२०६३	४०७९१	४०७९१	४०७९१	
२] नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारांत	९२८	९२८	९२८	२१९९३	२१९९३	२१९९३	
३] अकूण लोकसंख्या	आकडे हजारांत	२९९२	२९९२	२९९२	६२७८४	६२७८४	६२७८४	
४] अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	आकडे हजारांत	१८६	१८६	१८६	४४८०	४४८०	४४८०	
५] अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	६.२१	६.२१	६.२१	७.१४	७.१४	७.१४	
६] अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	आकडे हजारांत	७०२	७०२	७०२	५७७२	५७७२	५७७२	
७] अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची टक्केवारी.	टक्केवारी	२३.४५	२३.४५	२३.४५	९.१९	९.१९	९.१९	
८] पुरुष	आकडे हजारांत	३५५	३५५	३५५	३२४१५	३२४१५	३२४१५	
९] स्त्रिया	आकडे हजारांत	३४७	३४७	३४७	३०३६९	३०३६९	३०३६९	
१०] स्त्री-पुरुष प्रमाण	१००० पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	९३७	९३७	९३७	९३७	९३७	९३७	
११] घनता	दर चौ. कि. मि. क्षेत्रातिल लो. सं.	१९२	१९२	१९२	२०४	२०४	२०४	

		१	२	३	४	५	६	७	८	९
१२] साक्षरतेचे प्रमाण										
१] स्कूळ	टक्केवारी	५८.४५	५८.४५	५८.४५	४७.१८	४७.१८	४७.१८	४७.१८	४७.१८	४७.१८
२] पुरुष	टक्केवारी	६८.८९	६८.८९	६८.८९	५८.७९	५८.७९	५८.७९	५८.७९	५८.७९	५८.७९
३] स्त्रियां	टक्केवारी	४६.३६	४६.३६	४६.३६	३४.७९	३४.७९	३४.७९	३४.७९	३४.७९	३४.७९
४] राज्यामध्ये जिल्ह्यावा क्रमांक	संख्या	६	६	६	-	-	-	-	-	-
[चार] कृषि										
१] भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	१५६३	१५६३	१५६३	३०७५८	३०७५८	३०७५८	३०७५८	३०७५८	३०७५८
२] जंगलव्याप्त क्षेत्र व त्यांची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी.	हजार हेक्टर टक्केवारी	३४४ २१.९९	३४८ २२.२४	३४८ २२.२४	५३१२ -	५३०५ -	५३०५ -	५३०५ -	५३०५ -	५३०५ -
३] शेतीला उपलब्ध नसलेली जमिन	हजार हेक्टर	१०	६	६	९२८	९०१४	९०१४	९०१४	९०१४	९०१४
अ] धिंगरशेती वापराखलील जमिन	हजार हेक्टर	१५	१५	१५	१७२२	१७२२	१७२२	१७२२	१७२२	१७२२
ब] पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमिन.	हजार हेक्टर	१४५	१४२	१४८	२७१०	२७४३	२७४३	२७४३	२७४३	२७४३
क] स्कूळ	हजार हेक्टर	१५५	१५८	१५४	२७१०	२७४३	२७४३	२७४३	२७४३	२७४३
४] पडीत जमिनीव्यतीरीक्त लागवड न केलेला इतर जमिन.	हजार हेक्टर	५०	३५	३५	१५८३	१५७२	१५७२	१५७२	१५७२	१५७२
१] काथम गुरेचरण आणि इतर	हजार हेक्टर	३	३	३	१८३	१८५	१८५	१८५	१८५	१८५
२] झाडे झुडपाखालील जमिन	हजार हेक्टर	२८	५०	३७	९८६	९८७	९८७	९८७	९८७	९८७
३] लागवडीयोग्य परंतु पडजमिन	हजार हेक्टर	६५	४७	६०	८६६	८७१	८७१	८७१	८७१	८७१
५] पडीत जमिन	हजार हेक्टर	५०	६१	५४	८०३	७९३	७९३	७९३	७९३	७९३
१] चालू पड	हजार हेक्टर	६५	४७	६०	८६६	८७१	८७१	८७१	८७१	८७१
२] इतर पड	हजार हेक्टर	५०	६१	५४	८०३	७९३	७९३	७९३	७९३	७९३
६] पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	८६२	८६१	८७४	१८३०२	१८४०८	१८४०८	१८४०८	१८४०८	१८४०८
१] पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	४३	५३	४९	१६५५	२३७९	२३७९	२३७९	२३७९	२३७९

१	२	३	४	५	६	७	८	९
३] एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	२०५	२१४	२२३	१२२५७	२०७८८	२०७८८	
७] ओलीत क्षेत्र:								
१] निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	८५	९६	९६	८१३	उ. ना.	उ. ना.	
२] एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	१८८	२२६	१२१	-	-	-	
८] एकूण अन्नधान्य पिकांखालील क्षेत्र--	हेक्टर	६२४	७१२	७१४	१३६०४	१४५५४	१४१४४	
९] वहित धारण जमिनी	वर्ष-१९७६-७७	१९७६-७७	१९७६-७७	१९७६-७७	१९८०-८१	१९८०-८१	१९८०-८१	
१] २ हेक्टरपेक्षा कमी	संख्या हजारांत	२६	२६	२६	३४, ७१	३४, ७१	३४, ७१	
२] २ ते १० हेक्टर	संख्या "	१३५	१३५	१३५	३०, ८२	३०, ८२	३०, ८२	
३] १० हेक्टरपेक्षा जास्त	संख्या "	२१	२१	२१	३, २०	३, २०	३, २०	
१०] जमिन महसूल प्रमुली	हजार रुपये	५१५३	८४७७	५२३३	२१३२२	१०८०२४	१०४७२५	
११] जिल्हा परिषदांचा उपकर	हजार "	२३६१	३०८०	५४३८	९८२१६	१०४०१८	८१०६४	
१२] पंचायत समितीचा उपकर	हजार "	ड. ना.	उ. ना.	उ. ना.	-	-	-	
[पाच] पशुसंवर्धन [१९७८]								
१] पशुधन	संख्या हजारांत	१५२१	१५२१	१५२१	२२६४२	२२६४२	२२६४२	
२] गाई व बैल	संख्या "	८३३	८३३	८३३	१५२१६	१५२१६	१५२१६	
३] म्हशी व रेडे	संख्या "	१२३	१२३	१२३	३८९९	३८९९	३८९९	
४] भेंदया	संख्या "	२०५	२०५	२०५	२६३६	२६३६	२६३६	
५] शेळ्या	संख्या "	४१०	४१०	४१०	७५६३	७५६३	७५६३	
६] कोबड्या व बदके	संख्या "	७१०	७१०	७१०	१८७५१	१८७५१	१८७५१	
७] पशुवैद्यकीय दवाखानेव रुग्णालये	संख्या	४४	४४	४४	६१४	६२३	उ. ना.	
८] पशुवैद्यकीय अधिकारी	संख्या	४२	५०	५०	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
[सहा] सहकार								
१] सहकारी संस्था	संख्या	२२४४	३०२५	३३०१	६७४५८	७११३०	७५३६०	
२] प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्था-संख्या	संख्या	७५४	७५७	७६१	१६५२६	१८५२१	१८५३१	

	३	४	५	६	७	८	९
३] प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थांची संख्या सभासद संख्या.	१२३५०२	१२७६२२	२०३२१४	५७५८	५२३५	६१४४	
४] दुग्धशाळा संस्था संख्या	३७७	३९८	४३४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
५] प्राथमिक कृषि पतसंस्थांनी दिलेलेकर्ज रुपये कोटीत	२६.५०	३२.३६	३८.४१	३१३	३४१	३४६	
सात] जलसिंचन							
पूर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्या खालील लाभक्षेत्र.							
१] मोठे प्रकल्प संख्या	८	८	८	१४	उ. ना.	उ. ना.	
लाभ क्षेत्र हजार हेक्टर	२८४	२८४	२८४	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
२] मध्यम प्रकल्प संख्या	६	६	६	१२५	उ. ना.	उ. ना.	
लाभ क्षेत्र हजार हेक्टर	५३	५३	५३	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
३] लघु प्रकल्प [पूजठभाग] संख्या	४५	२०	४२	११६०	उ. ना.	उ. ना.	
लाभक्षेत्र हजार हेक्टर	५	२	३	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
४] सिंचन विहिरीखाली भिजणारे क्षेत्र काम सुरु असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पा- खालील लाभक्षेत्र. हजार हेक्टर	६१	६८	६७	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
१] मोठे संख्या							
लाभ क्षेत्र हजार हेक्टर							
२] मध्यम संख्या							
लाभ क्षेत्र हजार हेक्टर							
३] लघु पाटबंधारे संख्या							
लाभ क्षेत्र हजार हेक्टर							
जिल्ह्यामध्ये नव्याने घेण्यात येणारे प्रकल्प व त्यांचे अंदाजीत लाभ क्षेत्र.							
१] मोठे संख्या							
अपेक्षित लाभ क्षेत्र हजार हेक्टर							

—उपलब्ध नाही—

—उपलब्ध नाही—

—उपलब्ध नाही—

—उपलब्ध नाही—

१	२	३	४	५	६	७	८	९
---	---	---	---	---	---	---	---	---

२] मध्यम	संख्या	—उपलब्ध नाही—			—उपलब्ध नाही—		
अपेक्षित लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर						
३] लघु	संख्या						
अपेक्षित लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर						

[आठ] उद्योग ३२ डिसेंबरला संपपा-या वर्षी

१] नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	६९२	७१०	उ. ना.	२१०५२	२१६२८	उ. ना.
२] नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या	संख्या	८८	१२३	उ. ना.	१८००७	१८३१६	१८६०८
३] साखर कारखान्यांची संख्या	संख्या	६	६	६	१०९	उ. ना.	उ. ना.
४] सर्व सूत गिरण्यांची संख्या	संख्या	३	३	३	९९	उ. ना.	उ. ना.

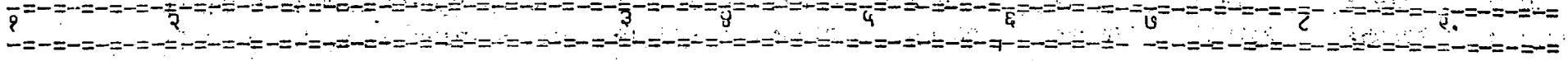
[नऊ] वीज

१] वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी [१ एप्रिल रोजी].	संख्या	२०	२०	२०	३०८८६	३२३१३	३३४०२
२] विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	१६३४	१६३४	१६३४	३०५५९	३२००६	३३०९५
३] वीज पुरवठा केलेले पंप-संच संख्या	संख्या	६७९२	११३३६	१७९५५	७९०६४५	८५८८००	९३७०५४
४] गोबर गॅस प्लॅन्ट संख्या	संख्या	५३०	५०७	१३६६	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.

[दहा] सार्वजनिक आरोग्य

१] प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	२८	२८	४१	१०१५	१०१५	१२७४
२] उपकेंद्रे	संख्या	६६	६६	६६	३१९३	३०९८	६२५६
३] ग्रामीण रुग्णालये	संख्या	१०	१०	१०	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
४] एकात्मिक पालविकास योजना गट संख्या	संख्या	५	८	९	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
५] अंगणवाडीत उपस्थित राहणारी मुले संख्या	संख्या	४८८१३	५५७१९	८४३२९	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
६] डॉक्टर संख्या	संख्या	—उपलब्ध नाही—			—उपलब्ध नाही—		
७] प्रत्येक डॉक्टरमागे असलेली लोकसंख्या संख्या	संख्या	—उपलब्ध नाही—			—उपलब्ध नाही—		

१	२	३	४	५	६	७	८	९
[अकरा] शिक्षण [३०-१-१९८५ रोजी]								
१] स्कूण प्राथमिक शाळा	संख्या	२६२६	२६६२	२७६३	५२२०१	५२६६७	५३०००	
२] एक शिक्षकी शाळा	संख्या	१४५	१५६	१०००	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
३] प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारांत	२०१	३१८	उ. ना.	८८२४	१०३१	१२४५	
४] प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारांत	११	११	११	२३१	२३६	२४२	
५] प्रत्येक शिक्षकाभागे विद्यार्थी	संख्या हजारांत	१९	३६	उ. ना.	३८२	३८३	३८२	
[बारा] दुय्यम शिक्षण [३०-१-८५ रोजी]								
१] दुय्यम शाळा	संख्या	२६८	२७१	२९७	६४८२	६९८९	७५००	
२] शाळेतील अकूण विद्यार्थी	संख्या हजारांत	२३४	२५६	उ. ना.	३७५६	४००१	४२८०	
३] शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारांत	४	४	५	१२४	१३०	१३७	
[तेरा] उच्च शिक्षण [३०-१-८५ रोजी]								
१] संस्था	संख्या	३७	४४	४६	७६५	८३५	९०५	
२] स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारांत	१८	२३	उ. ना.	६६९	७१०	७५०	
[चौदा] अ] प्रौढ शिक्षण								
१] प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	२३०	२४०	६३०	इ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	
२] प्रौढांची उपस्थिती	संख्या				—उपलब्ध नाही—			
ब] तांत्रिक शिक्षण [३०-१-८५ रोजी]								
१] औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	४	४	४	१८७८	उ. ना.	उ. ना.	
१] शासकीय व शासन सहायीत	संख्या				—उपलब्ध नाही—			
२] इतर [खाजगी]	संख्या				—उपलब्ध नाही—			
२] शासकीय व शासन सहायीत आद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये मंजूर झालेल्या जागा.	—	२५९३	२७१३	२८१५	३०६३२	उ. ना.	उ. ना.	
३] तंत्र निकेतने								
१] शासकीय व शासन सहायीत	संख्या	१	१	१	—उपलब्ध नाही—			

२] इतर [खाजगी]

— उपलब्ध नाही —

३] शासकीय व शासन सहाय्यीत तंत्रनिकेतनातील जागा. संख्या

— उपलब्ध नाही —

५] अभियांत्रिकी संख्या संख्या

— उपलब्ध नाही —

[पंधरा] परिवहन आणि वळणवळण [१२प्रिलरोजी]

	कि. मि.	२८७	२८७	२८७	५२२७	५२२७	उ. ना.
१] एकूण रेल्वे मार्ग [लांबी कि. मि.]	कि. मि.	२८७	२८७	२८७	५२२७	५२२७	उ. ना.
२] रस्त्यांनी जोडलेली गावे	संख्या				— उपलब्ध नाही —		
३] एकूण रस्त्यांची लांबी	कि. मि.	१५२१	१७२७	१०५७०	१३६०८६	१४६१७२	१५१६७१
४] राँडिट्रय महामार्गाची लांबी	कि. मि.	२३५	२३५	२३५	२२७०	२२३२	२२३२
५] राज्य मार्ग	कि. मि.	८०१	८०१	८०१	१२०८६	१२०६०	१२०६८
६] प्रमुख जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मि.	१५३८	१५५०	१५३७	२५५७४	२५१७७	२६३६७
७] इतर जिल्हा मार्ग	कि. मि.	१५३२	१५३३	१५३३	२६५००	२७६२१	२८२३४
८] ग्रामीण रस्ते	कि. मि.	२२१२	२२३८	२२८३	७१२८६	७१३३५	७५०६३

[त १२८०-८१ सुधारित रस्त्यांची योजना.

[सोळा] पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा [१ एप्रिल रोजी].

- कठीण गावांची संख्या संख्या
- १] खेड्यांना केलेला पुरवठा संख्या
- अ] नळाचा पाणी पुरवठा संख्या
- व] कूप नलीका संख्या
- क] विहिर संख्या
- २] टँकर्स किंवा दैलगाडीने पाणीपुरवठा संख्या केलेली जाणारी गावे
- ३] योजनेत समाविष्ट करावयाची गावे संख्या

— उपलब्ध नाही —

१	२	३	४	५	६	७	८	९	
[सतरा]	घरबांधणी	भूमिहीन कामगारांसाठी बांधलेल्या झोबड्या स्कात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम.	संख्या	१२७४	उ. ना.	६००	—उपलब्ध नाही—		
[अठरा]	१] दारिद्र्य रेषेखालील लोकसंख्या		संख्या	२८७२८५	२८७२८४	२८७२८४	—उपलब्ध नाही—		
	२] मार्च १९८५ पर्यन्तचे लाभार्थी		संख्या						
[एकोणिस]	रोजगार हमी योजना								
	१] मंजूर झालेली कामे		संख्या	१६४५	१८१८	१६२०			
	२] पूर्ण झालेली कामे		संख्या	४६६	४७०	५४४	—उपलब्ध नाही—		
	३] अपुरी कामे		संख्या	६६४	९५५	१०९९			
	४] प्रगतीपथावर असलेली कामे		संख्या	५२५	३९३	८८७			
	५] सुरु करता येण्यासारखी कामे		संख्या	७७८	८३१	६१२			
	६] नोंदणीकृत कामगार		संख्या	८८१००	८९५२५	१२३४५२			
	७] सरासरी दैनिक उपस्थिती [अध्यावत]		संख्या	४४७००	२७४००	६२६१३			
	८] कमाल दैनिक उपस्थिती		संख्या	४२४००	३९२००	४५०६४			
[वीस]	आदिवासी कल्याणकारी योजना								
	आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी		संख्या	१६२२९	१८११८	१२३२४			
[एकवीस]	भागात वर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना								
	भागात वर्गीयांसाठी वसतीगृहे		संख्या	९१	९८	९७			
	वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी		संख्या	५२९६	६४५०	९०६२	—उपलब्ध नाही—		
[बावीस]	जिल्हा नियोजन								
	१] वार्षिक योजनेतील सर्वसाधारण तरतूद - स्पष्ट कोटीत		२९.८७	५२.५०	३९.५७	१३५७६८	१५०४६६	१६७००२	
	२] अनुशेष भ्रमण काढण्यासाठी तरतूद		उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	